

HOLLANDSE MEESTERS IN DE KLAS

Maak je eigen virtuele
tentoonstelling

Handleiding Docent

LESOVERZICHT:

1. Verzin nieuwe verhalen bij Oude Meesters	40 min
2. Masterclass Nieuwe Meesters	100 min
3. Opening expositie	30 min

Optie extra lessen:

4. Audio tour	20 min
5. Promoot de tentoonstelling	15 min

LES 1

Verzin nieuwe verhalen bij Oude Meesters

De les bestaat uit een introductie, de opdracht en een afsluiting. Tijdens de introductie maken de leerlingen kennis met de Hermitage Amsterdam en de tentoonstelling Hollandse Meesters uit de Hermitage. U vertelt de leerlingen over de tentoonstelling en over het ontstaan van de collectie. Tijdens de opdracht bekijkt u samen met de leerlingen de Hollandse Meesterschilderijen. Leerlingen kiezen een schilderij uit en schrijven daar zelf een verhaal bij. Tijdens de afsluiting worden er twee verhalen uitgelicht, die vervolgens gezamenlijk worden besproken en waarbij ook goed naar het schilderij wordt gekeken. De leerlingen leren welke diverse genres er binnen de schilderkunst bestaan.

Wat heeft u nodig

- digitaal schoolbord met internetverbinding
- computers of tablets met internetverbinding met de webpagina <https://vrmasters.hermitage.nl/team/>

Optioneel:

pen & papier
kleurenprinter

Vorbereiding

Lees de tekst 'Hollandse Meesters uit de Hermitage'. (zie bijlage #1)
Bekijk de selectie schilderijen die de leerlingen gaan gebruiken voor hun opdracht. (zie bijlage #2)

Maak een account aan op vrmasters.hermitage.nl
Kies 'Lijst met codes' en print deze uit. Zorg ervoor dat alle computers en tablets ingelogd zijn met dit account en de url <https://vrmasters.hermitage.nl/team/> open hebben staan.

Pas wanneer alle groepen één schilderij en een frame hebben geselecteerd, is het museum klaar en wordt het VR museum gegenereerd. De code voor het museum is zichtbaar in het menu bij 'VR museum'.

Optioneel:

Print de 30 schilderijen in kleur uit. Lees over de verschillende schildergenres en bekijk de achtergrondinformatie, de verhalen achter de schilderijen. (zie bijlage #2)

Doel

- echt kijken, je fantasie gebruiken, leren verwoorden en leren kijken
- verhalen vertellen en opschrijven
- leren over de verschillende schildergenres

Introductie (10 minuten)

Bekijk met de leerlingen de introductievideo en vertel ze kort over de Hermitage Amsterdam en de tentoonstelling Hollandse Meesters.

Vraag de leerlingen welke Hollandse Meesters zij al kennen. Welke namen zijn weleens voorbijgekomen en waar? Misschien in de buurt of op televisie?

Via de link '[Lesprogramma](#)' kunt u de verschillende lessen benaderen en openen op het digibord. **Bekijk met de leerlingen de introductievideo bij Les 1.**

Opdracht 1 (5 minuten)

Opdracht kijken en ontdekken

Klik naar de pagina met het schilderij en geef de volgende opdracht:

→ Kijk een minuut lang heel stilletjes naar deze afbeelding...

Stel daarna de volgende vragen:

→ Wat denk je dat er op deze afbeelding gebeurt?

→ Waaraan zie je dat?

Als er mensen op het schilderij zijn, stel de volgende vragen:

→ Zijn het rijke, arme of gewone mensen? Hoe zie je dat?

→ Hoe voelen ze zich? Waaraan zie je dat?

Opdracht 2 (15 minuten)

Vervolgens moeten de leerlingen zelf een schilderij uitkiezen. Leerlingen werken in tweetallen achter een computer of tablet. Bij een oneven aantal kan er ook één groepje van drie aan de opdracht werken. Maak kleurenkopieën van de 30 schilderijen en hang deze op in de klas. Iedere groepje kiest een ander schilderij.

Wanneer er niet voldoende tablets of computers beschikbaar zijn, dan kunnen de leerlingen eerst op papier schrijven en vervolgens hun verhaal uittypen in de online omgeving.

Het verhaal mag tussen de 50 en 100 woorden zijn.

Laat de leerlingen rustig naar het schilderij kijken en elkaar vertellen wat zij in het schilderij zien. U kunt suggereren dat de leerlingen zich moeten voorstellen dat ze zelf in het schilderij staan en onderdeel uitmaken van de omgeving die ze zien.

Iedere leerling/groepje krijgt een unieke inlogcode om in te loggen in de online omgeving. Ga naar vrmasters.hermitage.nl en klik op '[Lijst met codes](#)', print deze uit en verdeel de codes.

Afsluiting (10 minuten)

Controleer eerst of alle leerlingen de opdracht hebben gedaan. Bij de 'Lijst met codes' pagina op vrmasters.hermitage.nl kunt u zien hoe ver de leerlingen zijn.

Bij alle werken moet een verhaal geschreven zijn, een achtergrond kleur en een lijst uitgekozen worden. Nadat alle leerlingen hun verhaal hebben geschreven en in de online omgeving hebben ingevoerd kiest u 2 verhalen uit. Laat de leerlingen hun verhaal voorlezen en vertel daarna het verhaal achter het schilderij. Vertoont het overeenkomsten met dat wat de leerlingen geschreven hebben?

Vertel dat het 'echte' verhaal niet per se juist is. Niemand heeft het de schilder kunnen vragen. Vertel vervolgens dat er binnen de schilderkunst verschillende genres zijn.

LES 2

Masterclass Nieuwe Meesters

Bekijk ter introductie het filmpje met de opdracht van Willie Wartaal en conservator Pavel. Vervolgens wordt gestart met de opdracht en bekijken de leerlingen de filmpjes van de drie Hollandse Meesterfotografen. Ze laten zich inspireren door de tips van de fotografen en kinderen in de filmpjes en bedenken wat voor soort foto ze zelf willen gaan maken. De klas wordt verdeeld in groepjes en de leerlingen gaan zelf aan de slag. Tijdens de afsluiting worden er drie foto's van verschillende groepjes en van drie verschillende genres geselecteerd en besproken in de klas.

Wat heeft u nodig

- digitaal schoolbord met internetverbinding
- fototoestel of telefoon met camera
- kostuums, rekwisieten, lampen (optioneel)
- locaties (buiten of binnen)
- optioneel voor nabewerking: computer of tablet

Vorbereiding

filmpjes masterclass Nieuwe Meesters bekijken

Doel

- een foto maken zoals de Hollandse Meesters dat doen
- je bewust worden welke keuzes de fotograaf maakt
- werken met licht en compositie in fotografie

Introductie (10 minuten)

Bekijk klassikaal een deel uit het filmpje van Willie Wartaal en Pavel de curator. Vraag de leerlingen wat zij denken dat hun volgende opdracht is? Wat moeten ze gaan doen?

Opdracht 1: bekijk de filmpjes (30 minuten)

Bekijk de drie masterclassfilmpjes van de fotografen Robin de Puy, Raimond Wouda en Koos Breukel. Benadruk in de klas het verschil tussen de soorten foto's die de fotografen hebben gemaakt en vertel dat er verschillende manieren zijn om een foto te maken. Verwijs hierbij ook naar de verschillende genres van de schilderijen die besproken zijn in les 1. U kunt ervoor kiezen niet alle drie de masterclasses te bekijken, kies in dat geval voor het filmpje van Raimond Wouda (genre dagelijks leven) en dat van Robin de Puy óf Koos Breukel (genre portret).

Verdeel de klas in groepjes van twee, drie of vier leerlingen en laat ieder groepje bedenken wat voor soort foto ze willen gaan maken. Aan de hand van het type foto dat ze hebben uitgekozen gaan de leerlingen aan de slag.

Opdracht 2: Maak een foto (60 minuten)

Voor het maken van een foto gebruiken de leerlingen een digitale camera of de camera van een smartphone. Binnen het groepje moet eerst worden bepaald wie de fotograaf zal zijn (dit kunnen ook twee leerlingen zijn) en wie er gefotografeerd gaat worden. Vervolgens krijgen de leerlingen aanwijzingen bij het maken van hun foto. Hoe gaan ze aan de slag?

In het geval van een kostuumportretfoto:

Zorg voor kostuums, doeken of kleden om leerlingen mee te kunnen aankleden. Denk aan kleine attributen zoals sieraden, sjaals, hoeden en veren.

Wijs de leerlingen erop dat de leerling(en) die gefotografeerd gaan worden tegen een neutrale achtergrond moeten staan; laat ze zoeken naar een geschikte ruimte en plek. Gebruik van goed licht en zoeken naar een mooie vorm in een foto zijn belangrijke punten om op te letten. Ook de gezichtsuitdrukking is belangrijk. Welk gevoel wil je in de foto overbrengen?

In het geval van een foto van het dagelijks leven:

Wijs leerlingen op geschikte locaties, zowel binnen als buiten. Bijvoorbeeld op het schoolplein, op het klimrek, in het park. Bedenk wat daar kan gebeuren en wie er op de foto voorkomt.

In het geval van een persoonlijk portret foto:

Wijs de leerlingen erop dat de leerling(en) die gefotografeerd gaat/gaan worden tegen een neutrale achtergrond moet(en) staan; laat hem/haar/hen zoeken naar een geschikte ruimte en plek.

Gebruik van goed licht en zoeken naar een mooie vorm in een foto zijn belangrijke punten om op te letten. Ook de gezichtsuitdrukking is belangrijk. Welk gevoel wil je in de foto overbrengen?

Afsluiting (15 minuten)

Ter afsluiting kunnen er 3 werken (1 per categorie) geselecteerd worden om te uploaden in het virtuele museum. Ga klassikaal stemmen welke 3 resultaten dit zijn. **Deze moeten geupload worden aan het einde van les 2 in de digitale lesomgeving op het digibord.**

Tevens is het natuurlijk mogelijk om alle gemaakte foto's uit te draaien en in de klas op te hangen, zodat iedereen goed kan zien welke foto's er allemaal zijn gemaakt. Vraag de makers van de foto naar hun beweegredenen. Wat hebben ze met de foto willen overbrengen, wat ging goed en wat niet, en zijn ze tevreden met het resultaat?

LES 3

Opening expositie

Tijdens deze les staat het resultaat van de leerlingen centraal en kunnen ze ervaren hoe het is om virtueel door hun eigen museumzaal te wandelen.

Wat heeft u nodig

- digitaal schoolbord met internetverbinding
- smartphones en/of tablets en **optioneel VR cardboards**

Vorbereiding

Om het virtuele museum echt te kunnen beleven, moeten leerlingen op een tablet de app **VR masters** downloaden, optioneel kunnen ze hun eigen telefoon (iPhone of Android) gebruiken en een VR bril of VR cardboard. Dit kan een simpele VR cardboard zijn, bijvoorbeeld te bestellen op bol.com. VR cardboards werken alleen met de smartphones. Deze zijn niet nodig bij de tablets.

Doel

- creatief denken, samenwerken
- ervaren van een virtuele wereld

Opdracht 1 (30 minuten)

Om het resultaat te bekijken is een unieke code nodig. Deze staat op de pagina 'VR museum'. Tevens zijn hier de links naar de appstores te vinden.

De leerlingen kunnen, ofwel op hun smartphone ofwel op een tablet, het eindresultaat openen. Ze kunnen het ook thuis laten zien door de app op de smartphone van hun ouders of verzorgers te downloaden. Ook hier is voor de virtuele beleving een VR cardboard nodig.

<https://www.bol.com/nl/p/cardboard-virtual-reality>

LES 4

Audio tour (*Optioneel*)

Opdracht 1 (20 minuten)

Deze les is optioneel. Klik op toevoegen in de lesomgeving om de les toe te voegen aan de andere lessen.

De verhalen die door de leerlingen bij de werken in les 1 zijn geschreven, kunnen ook worden ingesproken en als audiotour aan het VR museum worden gekoppeld. Op deze manier kun je als bezoeker van de tentoonstelling niet alleen naar de nieuwe foto's kijken, maar ook naar de zelfgeschreven verhalen van leerlingen luisteren.

Vertel de leerlingen dat er in tentoonstellingen vaak audiotours worden aangeboden. Hierdoor kun je als bezoeker ook naar verhalen over de voorwerpen luisteren, terwijl je door de tentoonstelling loopt.

De bedenkers van deze verhalen moeten deze gaan opnemen als audiobestand. Belangrijk is dat de leerlingen op een rustige plek gaan zitten en hun verhaal inspreken alsof ze aan het voorlezen zijn. Geef aan dat ze duidelijk en niet te snel praten en vooral ook niet te zacht hun verhaal inspreken. Het inspreken kan bijvoorbeeld via de opname-app (dictafoon) op hun smartphone. Vervolgens kunnen de leerlingen hun opname zelf uploaden in de virtuele omgeving.

LES 5

Promoot de tentoonstelling (*Optioneel*)

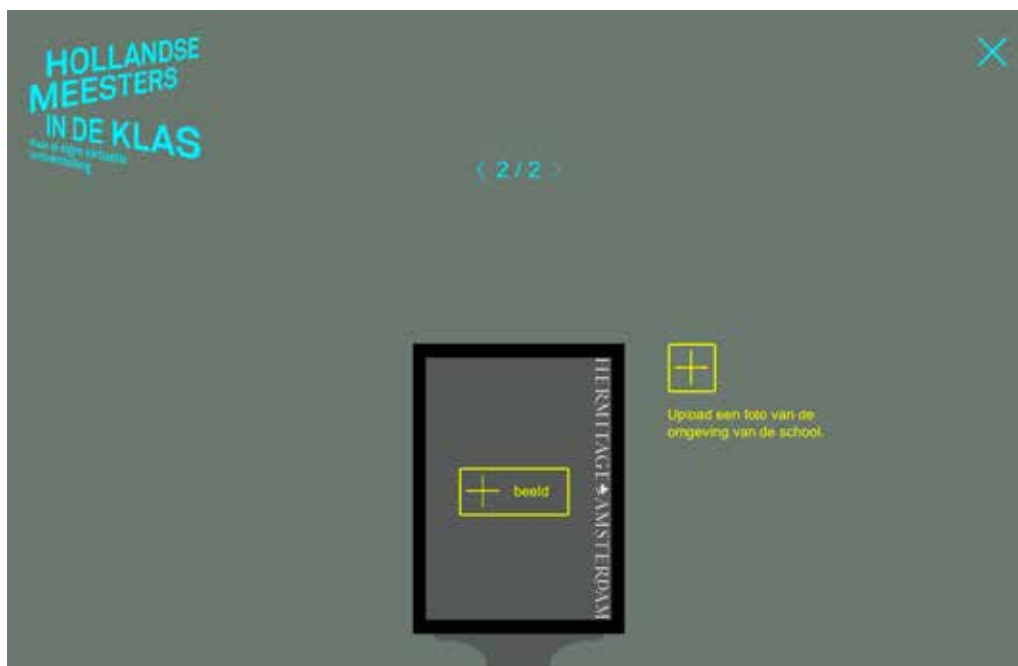
Opdracht 1 (15 minuten)

Als laatste opdracht gaan de leerlingen **klassikaal** een promotieposter maken voor hun tentoonstelling. Want als je een tentoonstelling maakt, wil je natuurlijk ook dat er mensen komen kijken.

Laat bijvoorbeeld de poster zien die de Hermitage Amsterdam heeft gemaakt ter promotie van de tentoonstelling *Hollandse Meesters* uit de Hermitage. **(zie bijlage #2)**. Vertel dat deze wordt gebruikt om bezoekers naar ons museum te trekken. Over het hele land wordt de poster verspreid: op het station, langs de weg, maar ook op televisie en in de krant. Over het maken van een poster wordt best lang nagedacht. Welk plaatje zet je erop, welke kleuren gebruik je en welke tekst moet er precies op staan? Als maker van de poster wil je natuurlijk dat iedereen de poster zó mooi vindt, dat hij naar het ‘echte’ werk wil komen kijken.

Klassikaal maken de leerlingen een afbeelding van de omgeving van de school (met een camera, mobiele telefoon of van het internet). Deze kan u via het digibord uploaden. **(zie afbeelding)**

Tevens kunt u één van de zelfgemaakte werken of een ander beeld, een titel en de datum bedenken voor de tentoonstelling en de naam van de school en voeg deze aan de posterstandaard toe. Daarmee is de poster klaar.

Algemene kerndoelen lesprogramma Hollandse Meesters in de klas

KERNDOELEN ORIËNTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Natuur en techniek

44 De leerlingen leren bij producten uit hun eigen omgeving relaties te leggen tussen de werking, de vorm en het materiaalgebruik

KERNDOELEN NEDERLANDS > Schriftelijk onderwijs

9 De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

KERNDOELEN KUNSTZINNIGE ORIËNTATIE

54 De leerlingen leren beelden (taal, muziek, spel en beweging) te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

55 De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

56 De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

KERNDOELEN ORIËNTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Tijd

53 De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

Win een VIP-reis naar de Hermitage Amsterdam, bewonder jullie eigen resultaat in de tentoonstelling en ga met je klas op de foto!

Wist je dat? Als je met je klas meedoet aan het lesprogramma *Hollandse Meesters in de klas*, is het resultaat automatisch in de tentoonstelling *Hollandse Meesters uit de Hermitage* te zien. Bezoekers van de tentoonstelling kunnen dus ook jullie meesterwerken bewonderen.

Wanneer je meedoet aan het programma, maak je ook kans op een mooie prijs! Als je klas de eerste drie lessen heeft voltooid, doen jullie automatisch mee met de wedstrijd. Daar hoeft je verder niets voor te doen.

Een speciale jury bestaande uit o.a. onze directeur Cathelijne Broers en een van de drie meesterfotografen, zal uiteindelijk de resultaten van alle deelnemende klassen beoordelen.

De klassen die een waar meesterwerk hebben afgeleverd en de tips van de fotografen goed hebben opgevolgd, maken kans om de prijs te winnen.

De prijs is een VIP-reis met de bus naar Amsterdam en een bezoek aan de Hermitage Amsterdam en de tentoonstelling *Hollandse Meesters*. De klas krijgt een rondleiding door de tentoonstelling en kan zijn eigengemaakte tentoonstelling live bewonderen. Ook zal er door fotograaf Robin de Puy (Fotograaf des Vaderlands) een klassenfoto worden gemaakt.

Tot **eind april** kunnen scholen deelnemen aan de wedstrijd.